

HAKİM (YARGIÇ)

TANIM

Devlet ile birey arasında veya bireylerin kendi aralarındaki veya iki idare arasındaki anlaşmazlıklar ile kamu düzenini bozan suçlara ilişkin konuları, Anayasaya, kanunlara ve hukuka uygun olarak inceleyen, vicdani kanaatine göre ve bağımsız olarak karar veren kişidir.

A- GÖREVLER

İş süreçlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına, çevre koruma düzenlemelerine, mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak;

Hakimler (yargıçlar) iki gruba ayrılır: Devletle vatandaşlar ve kamu kuruluşları arasında çıkan uyuşmazlıkları inceleyen ve karara bağlayanlara idari yargı hakimi, vatandaşlar arasında çıkan uyuşmazlıklarla ilgili karar verenlere adli yargı hakimi denir. Her iki grup hakim de aşağıdaki görevleri yürütür.

- İş organizasyonu yapar,
- Kendisine gelen dava konusu dosyayı inceler,
- Davacı ve davalı taraflar ile onların avukatlarını, tanıkları ve bilirkişileri dinler,
- Sunulan bilgi ve belgeleri alır, dava dosyalarına ekler ve bunları değerlendirir,
- Ceza davalarında cumhuriyet savcısı mağdur, sanık ve tanıkları dinler,
- Kanıtlar ve verilen ifadeler ile yürürlükteki kanunlar ışığında, dava hakkında hüküm verir.
- Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

KULLANILAN ARAÇ GEREÇ VE EKİPMAN

- Yürürlükteki yasalar, Danıştay kararları, Yargıtay içtihatları, doktrinler ve yabancı ülkelerdeki uygulamalar ile ilgili yayınlar,
- Resmi mühürler ve kaşeler,
- Dava konusu olan dosya, evrak ve kayıtlar.

HAKİM (YARGIÇ)

B- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

Hakim (Yargıç) olmak isteyenlerin;

- Sözel yeteneğe sahip,
 - Sosyal bilimlere ilgili ve bu alanda başarılı,
 - İkna gücüne, sağlam bir mantık ve analiz/sentez gücüne sahip,
 - Sorumluluk sahibi,
 - Okumayı ve araştırmayı seven,
 - Değişik görüşlere ve yeniliklere açık,
 - Sabırlı ve anlayışlı,
 - Tarafsız karar verebilen
- kişiler olmaları gerekir.

C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Hakimler Adalet Bakanlığına bağlı mahkeme salonlarında resmi kıyafetle görev yaparlar. Çalışma ortamı temiz, düzenli ve rahattır. Yargıçların çalışma saatleri düzenlidir. Atama nedeniyle sık sık yer değiştirme söz konusudur. Çalışırken oturma, dinleme, düşünme, yorumlama etkinliklerinde bulunur. Hakimler mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre görev yaparlar. Hiçbir organ, makam, merci emir veremez, öneri ve telkinde bulunamaz. Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler. Yargıçlar çalışırken; meslektaşlarıyla, avukatlarla, savcılarla, hukukçularla, kamu yöneticileriyle, mübaşirlerle, bilirkişilerle, yurттаşlarla iletişimde bulunurlar. Yargıçlar kararlarında bağımsızdırlar.

HAKİM (YARGIÇ)

D- MESLEK EĞİTİMİ

MESLEĞİN ÖN EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Hakimlik mesleği iki branşa ayrılır. Adli yargı hakimi, idari yargı hakimi. Adli yargıda ön eğitim hukuk fakültelerinde, idari yargıda ön eğitim ise hukuk fakültesinden mezun olmak veya hukuk fakültesinden mezun olanlar dışından alınacak adaylar bakımından, her dönemde alınacak aday sayısının yüzde yirmisini geçmemek üzere ihtiyaç oranında, hukuk veya hukuk bilgisine programlarında yeterince yer veren siyasal bilgiler, idari bilimler, iktisat ve maliye alanlarında en az dört yıllık yüksek öğrenim yapmış hukuk programlarına yer veren siyasal bilgiler, idari bilimler, iktisat ve maliye alanlarında bölümlerinde verilmektedir.

MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

Mesleğin ön eğitiminin verildiği hukuk, siyasal bilgiler, idari bilimler, iktisat ve maliye fakültelerine girebilmek için;

- Lise veya dengi okul mezunu olmak,
- YKS (Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı) kılavuzunda belirtilen giriş koşullarını taşımak,

Ayrıca;

- Türk vatandaşı olmak,
- Giriş sınavının yapıldığı yılın ocak ayının son günü itibariyle, lisans ve lisansüstü (Mastır) öğrenimi yapmış olanlar için otuz, doktora öğrenimi tamamlamış olanlar için otuz beş yaşını bitirmemiş olmak,
- Askerlikle ilgisi bulunmamak veya muvazafılık hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedeğe geçirilmiş olmak,
- Adalet Bakanlığınca açılan sınavda başarılı olmak ve sonraki iki yıl boyunca yoğun bir eğitim programı uygulanan stajı tamamlamak ve staj sonucunda yapılan sınavda başarılı olmak.

HAKİM (YARGIÇ)

D- MESLEK EĞİTİMİ

MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

- Taksirli suçlar hariç olmak üzere, ağır hapis veya üç aydan fazla hapis veya affa uğramış olsa bile Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlara zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı bir suçtan veya kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından dolayı hükümlü bulunmamak veya bu suçlardan veya taksirli suçlar hariç olmak üzere üç aydan fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir fiilden dolayı soruşturma veya kovuşturma altında olmamak,
- Yazılı yarışma sınavı ile mülakatta başarı göstermek,
- Hakimlik ve savcılık mesleğine yakışmayacak tutum ve davranışlarda bulunmamış olmak şarttır.
- Yukarıdaki maddelerde belirtilen niteliklere sahip olup, yazılı yarışma sınavı ile mülakatta başarı gösterenler, başarı derecelerine göre sıraya konularak Adalet Bakanlığınca önceden belirlenen ihtiyaç sayısına, daha önce başka görevlerde kadro, maaş ve derece yönünden iktisap etmiş oldukları haklar nazara alınmak suretiyle adaylığa atanırlar. Hakimliğe kabul edilmede, daha önce serbest avukatlık yapmış olanların avukatlıkta geçen sürelerinin tamamı da değerlendirilir. Bu sıraya göre ihtiyaç sayısınca atanmaların dışında kalanlar bir hak iddia edemezler. Doktora yapanlar sadece mülakata tabi tutulurlar.
- Stajını tamamlayan ve olumsuz durumu görülmeyen adayların mesleğe kabullerine Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilir

EĞİTİMİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Hukuk fakültelerinde eğitim süresi 4 yıldır. Hukuk fakültelerinde eğitim süresince Anayasa hukuku, hukuk başlangıcı, medenî hukuk, roma hukuku, yargı örgütü ve adalet meslek etiği, genel kamu ve insan hakları hukuku, borçlar hukuku genel hükümler, uluslararası hukuk, ceza hukuku genel hükümler, ticaret hukuku, medenî usul hukuku, idari yargılama hukuku, eşya hukuku, bilişim hukuku, ceza muhakemesi hukuku, deniz ticareti ve sigorta hukuku, icra ve iflâs hukuku, iş ve sosyal güvenlik hukuku, kıymetli evrak hukuku, uluslararası özel hukuk, miras hukuku, fikri mülkiyet hukuku gibi vb. dersler verilmektedir.

Adli yargı hakim adayları, stajlarını adliye mahkemelerinde, Cumhuriyet savcılıklarında, icra dairelerinde ve sorgu hakimliklerinde; idari yargı hakim adayları stajlarının ilk bir yılını Danıştay'da, bir yılını da bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde yaparlar. Staj süresi eğitimden sonra iki yıldır. Staj süresince hem ders niteliğinde konular verilmekte, hem de mahkemelerde uygulamalı eğitim yaptırılmaktadır.

EĞİTİM SONUNDA ALINAN BELGE-DİPLOMA

Mesleğin ön eğitimini tamamlayanlara mezun olduğu alana göre değişen lisans diploması ve unvan verilir.

Adalet Bakanlığının açmış olduğu hakimlik sınavını kazanmaları ve adaylık sürelerini bitirmeleri durumunda "Hakim (Yargıç)" unvanını alırlar.

HAKİM (YARGIÇ)

E- ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Hakimlerin çalıştığı yerler şunlardır;

I. ÜST DERECE MAHKEMELERİ

- 1- Anayasa Mahkemesi,
- 2- Danıştay,
- 3- Yargıtay,
- 4- Uyuşmazlık Mahkemesi,
- 5- Askeri Yargıtay,
- 6- Askeri Yüksek İdare Mahkemesi.

II. İLK DERECE MAHKEMELERİ

A- İDARİ MAHKEMELER

- 1- Vergi Mahkemeleri,
- 2- Bölge İdare Mahkemeleri,
- 3- İdare Mahkemeleri.

B- ADLİYE MAHKEMELERİ

1- HUKUK MAHKEMELERİ

- a) Asliye Hukuk Mahkemesi,
- a-1) Asliye Ticaret Mahkemesi,
- a-2) İş Mahkemesi,
- a-3) Kadastro Mahkemesi,
- b) Sulh Hukuk Mahkemesi,
- c) İcra-Tetkik Mercii Hakimliği.

2- CEZA MAHKEMELERİ

- a) Sulh Ceza Mahkemesi,
- b) Asliye Ceza Mahkemesi,
- c) Ağır Ceza Mahkemesi.

III- ÖZEL MAHKEMELER

- a) Devlet Güvenlik Mahkemesi,
- b) Çocuk Mahkemeleri.

Hakimliğe alınacak adayların sayısı, kadro ve gereksinime göre, Adalet Bakanlığınca saptanır. Stajını tamamlayan ve mesleğe kabul edilen adayların, Adalet Bakanlığınca, adli ve idari yargı kuruluşlarının ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, saptanacak görevleri ve görev yerleri, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yapılacak ad çekme ile belirlenir.

Toplumun bilinçli, hukuk kurallarına bağlı ve iyi yetişmiş yargıçlara gereksinimi vardır ve bu sürecektir. Meslek insanların adalete verdikleri önem oranında saygınlığını sürdürecektir. Değişen ve gelişen dünyamızda, hızlı teknoloji ve iletişim-bilgi araçlarının mesleğe girmesiyle, yargıçların bunları kullanması gereklilik, hatta zorunluluk haline geldiğinden, gelişmelere uyum sağlanmalıdır. Meslek sahipleri tüm bunları göz önüne alarak kendilerini yetiştirmelidir.

HAKİM (YARGIÇ)

F - EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

EĞİTİM SÜRESİNCE

Meslek eğitimleri süresince Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünün vermiş olduğu öğrenim kredisi ve yurt hizmetlerinden yararlanabilirler.

Ayrıca, çeşitli resmi ve özel kurum/kuruluşlar tarafından sağlanan burslardan faydalanabilirler.

EĞİTİM SONRASI

- Devlet Memurları Yasasına göre, derecelerine uygun maaş alırlar. Yargıçlar, dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olan diğer meslek sahiplerine göre, bir üst dereceden göreve başlarlar ve iki yılda bir yükselirler. Maaşlarının yarısından fazlası kadar tazminat alırlar.
- Mesleki eğitim ve öğretim kurumlarıyla, kurslarda kendilerine görev verilenlere, ders ve konferans saati başına ücret ödenir.
- Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri, birinci sınıf yargıçlar, Danıştay başkan ve üyeleri, ayrıca ek ödemelerden de yararlanırlar.
- Gittikleri keşiflerden ücret alırlar.

HAKİM (YARGIÇ)

G - MESLEKTE İLERLEME

MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME

İŞ HAYATINDA İLERLEME

Stajyer hakimler 657 Sayılı Devlet Memurları Yasasına göre, 9. derecenin 1. kademesinden göreve başlarlar. İki yıllık stajdan sonra ilk atamalarında 8. derecenin 1. kademesine atanırlar. Her iki yılda bir derece alırlar. 10 yıl fiilen hakimlikte çalışıp mesleğinde başarılı olanlar sonra 1. sınıf yargıçlığına atanırlar 1. sınıf yargıçlar sadece büyük şehir merkezlerinde çalışırlar,

İleri derecede mesleki birikime sahip olmak ve yasada belirtilen diğer koşulları taşımak koşuluyla, Yargıçlar; Danıştay, Yargıtay, Anayasa Mahkemesi, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu gibi yüksek mahkemelerde ve yargı birimlerinde görev yapabilirler.

Adalet Bakanlığının izniyle adalet yüksek okullarında, üst göre ve hazırlanma kurslarında, hizmet öncesi ve hizmet-içi eğitim kurslarında alanıyla ilgili ders ve konferans verebilirler.

Ulusal ve uluslararası kurul, kongre, konferans ve benzeri bilimsel toplantılara, meslekleriyle ilgili diğer toplantılara katılabilirler.

BENZER MESLEKLER

- Avukat,
- Savcı,
- Noter.

HAKİM (YARGIÇ)

H- EK BİLGİLER

I- KAYNAKÇA

- Meslek elemanları,
- ÖSYM Üniversiteler Yükseköğretim Programları ve Meslekler Rehberi-2000,
- Hakimler Savcılar Kanunu
- Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması, ISCO-08
- Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) üyesi kuruluşlar.

İ - AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/>
- ÜNİ-VERİ <https://www.cbiko.gov.tr/projeler/uni-veri>
- Türkiye İş Kurumu web sayfası <https://www.iskur.gov.tr>
- Mesleğim Hayatım web sitesi <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>
- T.C. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı <http://osym.gov.tr/>
- Bünyesinde “Meslek Bilgi Merkezi” bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri.

Bu dosya; meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.